ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
- БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 9-го ВЕРЕСНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, SEPTEMBER 9, 1975 No. 168. VOL. LXXXII.

ВНУТРІШНІ ПРОБЛЕМИ ТА ЗОВНІШНІ АКЦІЇ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ НАРАД І РІШЕНЬ ЕКЗЕКУТИВИ УККА

Ню Йорк. — Багато внутрішніх проблем, включно з коштовною перебудовою власного дому та підготовою до структуральних організаційних змін, як і задумані на широку скалю зовнішні акції, зокрема заходи для переведення в Конґресі закону про День Української Незалежности 22-го січня, були предметом перших повакаційних нарад повної Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, які відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки протягом дня минулої суботи, 5-го вересня.

Наради відкрив і ними проводив екзекутивний віце-президент УККА Йосип Лисогір і на його заклик вшановано вставанням з місць та хвилиною тихої молитви померлих активних членів і діячів УККА св. п. Теодора Миника, Василя Шабатури і проф. д-ра Миколи Чубатого.

Після схвалення порядку нарад, та затвердження зреферованих екзекутивним директором мґром Іваном Базарком рішень відбутих раніше двох засідань Президії Екзекутиви Укр. Конґр. Комітету, багато уваги віддано справі перебудови закупленого вже в Ню Йорку власного дому УККА і Союзу Українок Америки. Можливості і потреби та кошти такої перебудови реферував архітект інж. Аполінарій Осадца і їх, після дискусії, схвалено.

Приявні на нарадах пані Лідія Бурачинська і Уляна Целевич з'ясували справу проголошеного Президією Світового Конґресу Вільних Українців на 21-го вересня Дня Української Жінки в цьому Міжнародному Році Жінки та відповідної акції в Об'єднаних Націях у цій справі. Про деякі пороблені вже конкретні заходи в цій справі інформував приявний на нарадах представник СКВУ до ОН, адв. Андрій Семотюк. Як уже інформовано, День Української Жінки, який проходитиме під знаком українки-політв'язня в ССCP, буде одною з трьох головних тем заплянованої на 21-го вересня великої Всеукраїнської Маніфестації в Ню Йорку, що нею українці Америки започаткують своє відзначування 200-річчя Американської Незалежности та 100-річчя свого поселення в цій країні.

Прикладний почин Відділу УККА в Детройті

Приявні на цих нарадах Екзекутиви УККА теперішній і попередній голови Метрополітального Відділу УККА в Детройті, проф. д-р Антін Шутка й інж. Богдан Федорак поінформували про прийняту Детройтським університетом ініціятиву для влаштування дводенної наукової конференції про націоналізм в СССР з участю 53 науковців з різних університетів, між ними сімох українців. Проф. д-р А. Шутка вияснив, що тема конференції охоплена часом від 1964-го року, бо цією темою до того часу займалася вже подібна наукова конференція в Колюмбійському університеті і доповіді тієї конференції вже опубліковано окремою книжкою. Також окремою книгою будуть опубліковані матеріяли конференції в Детройтському університеті. Екзекутива УККА висловивши проф. А. Шутці й інж. Б. Федоракові та Детройтському Відділові УККА ґратуляції за в кожному відношенні гідну до наслідування ініціятиву, схвалила піддержати її відповідною дотацією.

Акції у Вашінґтоні — Звіт проф. Л. Добрянського

Професор Лев Добрянський, президент УККА, поінформував Екзекутиву про зустріч представників етнічних груп, серед яких українську групу репрезентували проф. Лев Добрянський і п. Й. Лисогір, з президентом Фордом перед його виїздом на Конференцію Европейської Безпеки і Співробітництва в Гельсінках та про постуляти, що їх українські представники з'ясували президентові Фордові. Проф. Л. Добрянський в дальшому звітував:

— У Вашінґтоні продовжуються заходи між законодавцями в справі схвалення Конґресом зголошеної вже спільної резолюції, якою Конґрес прохає і закликає Президента ЗСА проголошувати кожного року в Америці 22-го січня Днем Української Незалежности та його відповідно відзначати. Проф. Добрянський сподівається, що така резолюція могла б бути схвалена Конґресом — при відповідній активності громадян українського роду та їх організацій — вже в наступному році, також у зв'язку з 200-річчям Незалежности ЗСА.

— Започатковано і продовжується інтенсивну акцію для окремого і спільного відзначення 200-річчя ЗСА етнічними групами. Проф. Добрянський відбув уже в цій справі зустріч і нараду з президентом Польського Конґресу адв. Альойзісом Ма-

(Закінчення на стор. 4-ій)

НАЦІОНАЛІЗМ В СССР І СХІДНІЙ ЕВРОПІ БУДЕ ТЕМОЮ СИМПОЗІЮМУ В УНІВЕРСИТЕТІ ДЕТРОЙТУ

Детройт, Мічіґен. — В п'ятницю і суботу, 3-го й 4-го жовтня, тут в Університеті Детройту проходитиме науковий симпозіюм на тему: „Націоналізм в СССР і Східній Европі за Брежнєва і Косиґіна". Симпозіюм зорганізовано старанням місцевого Відділу УККА, що його очолює д-р Антін Шутка, професор цього університету. Організаторами симпозіюму є Комітет Російських і Східньоевропейських Студій при Університеті Детройту та Підкомісія Ради Національностей Мічіґену. Симпозіюм спонзорує Рада Національностей Мічіґену та Університет Детройту. Координатором симпозіюму буде проф. д-р Антін Шутка.

Перша сесія симпозіюму відбуватиметься в п'ятницю, 3-го жовтня, від 2:30 до 4:30 год. по пол. Темою цієї сесії буде: „Розміри національної проблеми в СССР і Східній Европі". Керівником сесії буде проф. Джордж Симмондз із Університету Детройту. Під час сесії будуть виголошені доповіді: „Дослідження етнічної політики в СССР" — проф. Тереса Раковська - Гармстовн із Карлтанського університету; „Демографічні зміни в СССР" — проф. Ралф Клем із Фльорида Інтернешинал університету; „Етнічні проблеми в Східній Европі" — проф. Віллім Мек Кеґ із Стейтового університету Мічіґену.

Того дня від 5:30 до 7:00 год. вечора відбудеться спільна вечеря, на якій промовлятиме проф. д-р Лев Добрянський, президент УККА і професор Джорджтавнського університету. Темою його доповіді буде: „Політично - економічне значення торгівлі між ЗСА та СССР".

Від 7:30 до 9:30 год. вечора в п'ятницю проходитимуть дві наукові сесії симпозіюму. Темою другої сесії буде: „Соціяльні та політичні аспекти національного питання в Україні від 1964-го року". Керівником сесії буде проф. Ігор Каменецький з Центрального Мічіґенського університету, а доповідачами будуть проф. Константин Савчук із Стейт Пітерс Коледжу в Джерзі Сити та проф. Всеволод Ісаїв із Університету Торонта. Темою третьої сесії буде: „Розміри культурного і релігійного аспектів національного питання в Україні від 1964-го року". Цією сесією керуватиме проф. Роман Шпорлюк із Університету Мічіґену, а доповіді виголосять проф. Богдан Боцюрків із Карлтонського університету та проф. Микола Степаненко з Центрального Мічіґенського університету.

У суботу, 4-го жовтня, відбудеться 11 наукових сесій, на яких будуть розглянені національні питання в таких республіках Совєтського Союзу і країнах Східньої Европи: Латвія, Словаччина, Угорщина, Литва, республіки Центральної Азії, Грузія, Азербайджан, Молдавія, Альбанія, Білорусія, Хорватія, Вірменія, Польща та Естонія. У суботу також відбудеться окрема сесія, на якій буде розглянене жидівське питання в СССР від 1964-го року.

Організатори цього наукового симпозіюму плянують видати всі виголошені доповіді в окремій книзі.

В справі участи в цьому науковому симпозіюмі звертатися до:

Professor Anton Szutka, Chemistry Department, The University of Detroit, Detroit, Michigan 48221.

ВІДДІЛ „МІЖНАРОДНОЇ АМНЕСТІЇ" В СССР ПРОДОВЖУЄ АКТИВНІСТЬ

Москва, СССР. — Помимо переслідувань і шиканів з боку властей, включно з арештом двох членів-основників, 20-членний відділ „Міжнародної Амнестії", заснований тут рік тому, існує і працює, згідно з повідомленням „Ню Йорк Таймсу" з неділі, 7 вересня.

Відділ цеї міжнародної гуманітарної організації, яка займається обороною політичних в'язнів в різних країнах світу, був заснований тут у вересні минулого року після приїзду представника з Лондону, де міститься головна квартира організації. Відділ тоді нараховував 11 дисидентів, а сьогодні це число збільшилося до 20, помимо арештів двох осіб. Його очолює Валентин Ф. Турчин, фізик, якого звільнено з праці в липні минулого року після того, як він публічно виступив в обороні д-ра Андрея Сахарова. Три місяці після заснування відділу КҐБ заарештувало Сергія Коваліва, активного члена-дисидента, обвинувачуючи його в „антисовєтській активності" у зв'язку з появою підпільного католицького журналу в Литві. Минулого квітня КҐБ заарештувало ще двох членів відділу — фізика Андрея Н. Твердохлєбова в Москві і письменника Миколу Д. Руденка в Києві. А. Твердохлєбов перебуває в ув'язненні, а М. Руденка випущено, але позбавлено членства в Спілці письменників. Лист Руденка до Леоніда Брежнєва з минулого липня продістався на Захід, а повний його текст в українському і англійському перекладі був поміщений минулого місяця в „Свободі" і „Українському Тижневику".

Відділ „Міжнародної Амнестії" у Москві уникає свідомо якої-небудь акції в обороні совєтських політв'язнів, щоб не наражуватись на переслідування з боку властей. Згідно з практикою „адоптування" політв'язнів, відділ в Москві прибрав трьох дисидентів: Альфонса Састру, еспанського письменника лівого напрямку, якого звільнено з ув'язнення до часу розправи після листів до Ґенераліссіма Франка; одну неназвану жінку, активну в сербському націоналістичному русі; та одного чоловіка, рівнож неназваного, заарештованого за домагання культурної автономії для тамільців у Срі Лянка. Праця відділу у цих двох останніх випадках не є вигідною для уряду СССР, який шукає кращих відносин з Югославією і Срі Лянкою, твердить „Н. Й. Таймс", який добачає в самому факті існування відділу в Москві „сенситивність" уряду до публічної опінії на Заході. З одної сторони твердить „Н. Й. Таймс", совєтські власті уникають безпосередніх зударів з відділом, а з другого боку обмежують його діяльність, остерігаючи при тому населення, що збільшення контактів з Америкою не означає толерування політичної опозиції.

Плянується дальші акції в обороні українських політв'язнів

Торонто, (КОВМ). — Комітет Оборони Валентина Мороза в Монтреалю заплянував і вже почав переводити широку акцію в обороні українських політв'язнів. Першою частиною цієї акції є масове збирання підписів під телеграмою, яка буде вислана до канадських й інших урядових чинників. В телеграмі висувається домагання інтервенції в справі звільнення В. Мороза, Л. Плюща, В. Чорновола, Ю. Шухевича, Н. Світличної, І. Світличного, І. Калинця та ін. Текст цієї телеграми розсилається місцевим українським громадам.

Підписані телеграми і гроші слід переслати до 1-го листопада ц. р. на адресу Комітету Оборони Валентина Мороза в Монтреалю.

(Committee for the Defense of Valentyn Moroz, P.O. Box 177, Montreal, Quebec, H8K 3V1).

Там також мажна набути текст телеграми.

Другою частиною цієї акції буде платне оголошення в пресі, завданням якого буде звернути увагу публічної опінії на поневолення Москвою України і долю українських політв'язнів. Проєкт такого оголошення виготовить Комітет Оборони Валентина Мороза в Монтреавою України і долю українським громадам за посередництвом Централі КУК і Комітетів Оборони Валентина Мороза. Якщо дана громада рішить це оголошення опублікувати у місцевій пресі, то це на свій кошт зможе зробити.

Ця акція запланована у зв'язку з відбутою недавно Конференцією в Гельсінках, де Совєтський Союз взяв на себе певні зобов'язання, спрямовані на відпруження відносин між Сходом і Заходом.

НЕМАЄ ДОКАЗІВ ЗМОВИ В СПРОБІ ЗАМАХУ НА ПРЕЗИДЕНТА ФОРДА

Сакраменто, Каліфорнія. — Урядові й поліційні чинники повідомили, що наразі не знайшли жадних доказів, що була будь -яка змова у спробі вбити президента Джералда Форда минулої п'ятниці, 5 вересня, та що Линетт Елис Фромм діяла сама, коли намагалася стріляти у Президента під час його відвідин столиці Каліфорнії. Хоча федеральний прокуратор Двейн Кіз заявив, що власті знають, хто є власником пістолета, з якого Линетт Фромм старалася вбити Президента, то сказав, що власник не був причетний до цієї спроби атентату.

Як широко повідомляли засоби масової інформації, коли президент Форд минулої п'ятниці йшов із готелю до будинку каліфорнійської леґіслятури, де мав зустрінутися з губернатором Едмундом Бравном і виголосити промову на тему зросту злочинности, тоді Линетт Фромм, прихильниця Чарлса Менсона, засудженого разом з трьома іншими за вбиття в 1969-му році актриси Шерон Тейт і 6 інших осіб, спрямувала на Президента пістолет, але Леррі Бвендорф, член Таємної Служби, яка охороняє високих урядовців ЗСА вихопив пістолета з руки Линетти Фромм і повалив її на землю. Сам президент Форд був негайно оточений іншими працівниками Таємної Служби, які швидко відпровадили його до будинку стейтової леґіслятури.

Урядові чинники вказують на факт, що Линетт Фромм вже раніше була кілька разів арештована, але не була суджена разом з Чарлсом Менсоном і трьома іншими дівчатами за вбиття актриси Тейт й 6 інших осіб. Під час і після суду над Менсоном, Линітт Фромм виступала в його обороні, твердячи, що колишній президент Ричард Ніксон спричинився до того, що Менсон був засуджений на досмертне ув'язнення і твердила, що президент Форд „продовжує політику Ніксона".

У неділю, 7 вересня, президент Форд, під час гостини в домі віцепрезидента Нелсона Рокефеллера сказав, що він завважив жінку в червоній сукні з пістолетом в руці, але все сталося так швидко, що він сам не мав часу зареаґувати, але на щастя швидко зареаґував Леррі Бвендорф й інші члене Таємної Служби.

Щодо пістолета, то він був випродукований в 1911-му році й опісля проданий армією разом із іншими „зайвими речами".

Крайова конвенція Республіканської партії відбуватиметься в Кензас Ситі

Канзас Ситі, Міссурі. — У неділю, 7 вересня, Комітет Республіканської партії, завданням якого було підшукати місто на Крайову конвенцію тієї партії в 1976-му році, під час якої будуть обрані республіканські кандидати на президента й віцепрезидента ЗСА, рішила, що ця конвенція відбуватиметься в Кензас Ситі, Міссурі. Мері Люїз Смит, голова Крайового Республіканського Комітету повідомила, що було тяжко рішити котре місто вибрати, бо деякі члени Комітету пропонували Маямі Біч та Клівленд, але твердять, що сам президент Джералд Форд настоював, щоб вибрати місто в одному із середньо-західніх стейтів, а не Маямі Біч, де відбулися останні дві крайові конвенції Республіканської партії, тобто, в 1968-му і 1972-му роках.

Як відомо, Крайова конвенція Демократичної партії відбудеться в Ню Йорку і розпічнеться 12-го липня наступного року.

РЕСПУБЛІКАНЦІ ВОЛІЮТЬ РІҐЕНА

Прінстон, Н.Дж. — Опитування, переведене Інститутом Ґаллупа на початку серпня виявило, що більше членів Республіканської партії воліли б, щоб в 1976-му році кандидатом їхньої партії на пост віцепрезидента ЗСА був колишній каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен, а не теперішній віцепрезидент Нелсон Рокефеллер. Із запитаних 44 відсотки заявили, що воліли б Ріґена, 40 відсотків заявилися за Рокефеллером, а 16 відсотків із запитаних сказали, що ще не певні.

У ПОРТУГАЛІЇ ҐОНСАЛЬВЕСА УСУНЕНО З УСІХ ПОСТІВ

Лісбона, Портуґалія. — У столиці Портуґалії Лісбоні і багатьох інших містах, після бурхливих подій в кінці тижня, наступив відносний спокій. Як відомо, в п'ятницю, 5-го вересня ц.р., президент Портуґалії Франціско да Коста Ґомез відбув в місцевості Танкос, 80 миль на північ від Лісбони, наради з військовиками, на яких більшість високих старшин армії голосували проти назначення колишнього прем'єра Васко Ґонсальвеса на шефа ґенерального штабу армії. У висліді Ґонсальвес зрезиґнував і вкінці був осунений з Високої Ради Революції та позбавлений всіх інших привілеїв.

В субсту президент Ґомез перевів розмови з політичними партіями, які раніше опонували проти уряду Ґонсальвеса, головно з проводами Соціялістичної і Народно - демократичної партій, щоб заставити їх розпочати якнайскорше розмови з новим прем'єром адміралом Жозе Пінгеіро де Азеведо в справі сформування нового кабінету. В міжчасі, діючий на доручення президента кабінет Ґонсальвеса, після подій в Танкос, подався до димісії. Деякі політичні обсерватори вважають розвиток подій в Портуґалії за перемогу антикомуністичних сил і ліквідацію комуністичних пореволюційних здобутків, але багато військових фахівців переконані, що Портуґалія не зліквідувала ще табору Ґонсальвеса, який з піддержкою Комуністичної партії Портуґалії і комуністичних партій світу може в майбутньому пробувати прийти до влади. „Жорнал де Нотісіяс", часопис, який появляється в Опорто, цитуючи слова одного з ґенералів, пише, що „Революція закінчилась, ми тепер мусимо воювати за революцію". Покищо президент Ґомез переговорює також з проводом Комуністичної партії, намагаючись спонукати його до участи при формуванні нового кабінету. Проти участи в кабінеті комуністів не протестують ані соціялісти, ані демократи.

Тому, що Портуґалія переживає також господарську кризу, президент Ґомез звернувся до багатьох західніх країн за фінансовою і господарською допомогою.

СОБОР УГПЦ В КАНАДІ Й ІНТРОНІЗАЦІЯ ПЕРВОІЄРАРХА ВІДБУЛИСЬ ПРИ ВЕЛИКІЙ КІЛЬКОСТІ НАРОДУ

Блаженніший Митрополит Андрей, Первоієрарх УГПЦеркви в Канаді

Вінніпеґ. — Як в „Свободі" вже коротко інформовано, тут в днях від 2-го до 8-го липня ц. року відбувся XV Собор Української Греко-Православної Церкви, у висліді якого зібрані на цьому Соборі отці і уповноважені делеґати від православних громад, обрали на голову- первоієрарха цієї Церкви Владику Андрея (Метюка), дотеперішнього архиєпископа Едмонтонського і західньої Канади.

Додаткові інформації про цей Собор та з в'язані з ним інтронізацію нового Первоієрарха, соборові резолюції тощо помістив місцевий „Вісник", український православний часопис у числі з 15-го серпня ц. р., за яким подаємо деякі додаткові інформації, зокрема про інтронізаційні урочистості, які відбулися безпосередньо по закінченні соборових нарад у Всеканадській Митрополичій Катедрі Пресвятої Тройці у Вінніпеґу.

В часі Соборної Архиєрейської Святої Літурґії, дотеперішній діючий Митрополит Михаїл передав митрополичий жезл новообраному Митрополитові Вінніпеґу і всієї Канади, Блаженнішому Андреєві. В Соборній Божественній Літурґії взяли участь всі єпископи Греко-Православної Церкви в Канаді — Блаженніший Митрополит Андрей і Високопреосвященний Архиєпископ Борис в співслужінні новообраного кандидата в єпископи, прот. Миколи Дебрина, голови Президії Консисторії, митр. прот. Дмитра Лучака, адміністратора УПЦА в Австралії, протопресвітера Бориса Стасишина і настоятелів катедр у Вінніпеґу, Торонті і в Едмонтоні. Під час урочистостей катедра і подвір'я катедри були виповнені вірними.

П'ятнадцятий Собор УГПЦеркви, — пише газета, — був справді урочистою подією в житті Церкви і її вірних в Канаді. На Собор надіслано багато привітів від Українських Православних Церков в різних країнах та багатьох окремих осіб —

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українці в Південній Америці потребують допомоги – каже о. Дмитро Поперечний

Під час відвідин у „Свободі": о. Дмитро Поперечний (справа) в розмові з ред. Володимиром Левенцем.

Джерсі Сіті, Н.Дж. — Отець Дмитро Поперечний парох українців католиків у німецькому місті Штутґарті, який раніше 25 років душпастирював в місцевості Кордоба, Арґентина, і тільки 3 роки тому переїхав на постійне перебування до Німеччини, у своїй розмові з редакторами „Свободи", яку він відвідував в четвер, 28-го серпня ц.р., стверджує, що українські поселенці в Південній Америці, зокрема в Бразилії, Параґваю, Венецуелі та інших менших країнах, потребують конечно не тільки матеріяльної, але також моральної допомоги. Протягом 25 років о. Поперечний кількаразово відвідував українських поселенців в цих країнах і у численних зустрічах з отцями, монахами і монахинями, та численними громадськими і політичними діями, були не раз порушувані проблеми, які від років вони намагаються розв'язати. Правда, в останніх роках багато українських організацій, з ЗСА і Канади зокрема жіночих, приходять з конкретною допомогою і перебрали частину тягару і відповідальности, головно за виховання молоді, і своїми пересилками стипендій та літератури уможливлюють багатьом юнакам і юначкам здобути середню, а часто і вищу освіту. При тому о. Д. Поперечний, говорячи про Бразилію, сказав: „Де є Отці Василіяни — там є Україна". Вони розвинули також у Південній Америці подивуґідну діяльність. Про це повинна писати більше українська преса, а навіть вислати своїх кореспондентів на місця для зібрання інформацій — каже о. Д. Поперечний, який, до речі, був першим і найбільшим фундатором пам'ятника Т. Шевченка у Буенос Айресі, пожертвувавши на цю ціль 250,000 арґентинських пезів (833 доляри).

Метою вже другого приїзду о. Поперечного до ЗСА і Канади є розшуки за унікальними літературними творами з релігійною тематикою. В цій справі о. Дмитро відбув розмови з українськими і чужинними бібліотекарями в Торонті, Бофало, Детройті, Клівленді, Чікаґо, Балтиморі, Ню Йорку та інших місцевостях. Він також побував вже кількакратно в бібліотеках Риму, відвідуючи при тому Патріярха Йосифа Сліпого. Рим сьогодні є справді українським культурним центром — каже о. Дмитро. На думку о. Поперечного, всі українці повинні піддержати старання про завершення УК Церкви Патріярхатом, бо це чи не перша передумова довготривалости нашої Церкви.

Отець Дмитро Поперечний високо оцінює працю українців в ЗСА і Канаді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Все ще актуальна справа

Пройшло вже три роки з того часу, як у „Свободі" з 2-го вересня 1972-го року надруковано редакційну статтю, яка тоді була, на жаль, „голосом вопіющого во пустині", але яка й сьогодні ще не втратила своєї актуальности. Для пригадки передруковуємо її в цілості:

ЧИ УКРАЇНА ДІЖДЕТЬСЯ ВАШІНГТОНА?

Шістнадцять років тому, приготовляючись до відзначення сторіччя з дня народження Тараса Шевченка, видвигнено в „Свободі" думку про поставлення з цієї нагоди пам'ятника Кобзареві України в столиці Америки, що носить назву її батька - основоположника Вашінгтона. Можливість здійснення цієї — як тоді декому могло здаватись — „мрії відрубаної голови" розглядав вашінгтонський співробітник „Свободи" д-р Юрій Старосольський у статтях з багатомовним заголовком: „Чи Вашінгтон діждеться Шевченка?" І діждався!

Сьогодні вся Америка приготовляється до відзначення 200-річчя своєї незалежности в 1976-му році, отже за чотири роки. Очевидно, що проголошення незалежности З'єднаних Стейтів Америки двісті років тому це в першу чергу велике американське свято. Але це також свято всього людського роду, всіх націй світу, бо подія, яка сталася у Філядельфії 4-го липня 1776-го року, змінила курс історії світу, що віддзеркалилось також у пам'ятних словах Кобзаря України: „Коли ми діждемося Вашінгтона з новим і праведним законом? А діждемось таки колись!"

Усі ми — і не тільки ми, українці — свідомі сьогоднішньої ситуації в Україні. Ми свідомі, що ця ситуація є найбільш яскравим запереченням того, „нового і праведного закону" Вашінгтона, про який мріяв та прихід якого заповідав Тарас Шевченко. А проте, у зв'язку з недалеким 200-річчям Американської Революції і Незалежности, можна і варто було б подумати про відповідні заходи для встановлення в Києві пам'ятника Вашінгтонові, ім'я якого є символом Волі і Незалежности. В Києві у парку біля університету стоїть пам'ятник Тарасові Шевченкові. Нехай би там стояв і пам'ятник Джорджеві Вашінгтонові, якого американський нарід уважає і шанує, як свого батька, так само, як за свого батька вважає український нарід Тараса Шевченка.

Теперішнє положення України — як згадано — є суцільним запереченням ідеалів Шевченка. Але на заперечення самого Шевченка не поважились навіть безпощадні й безпардонні теперішні можновладці в Україні. Вони Шевченкові ідеали фальшують, перекручують, натягають на своє копито, але відкинути Шевченка не відважилися. Совєтська колоніяльна система є таким же суцільним запереченням ідеалів та праведного закону Вашінгтона, як нею була її царська попередниця за часів Шевченка. Чи поважиться та система заперечити і самого Вашінгтона? Справа пам'ятника Вашінгтонові в столиці України відповідно поставлена, могла б стати для режимників у Москві і Києві у теперішній ситуації новою проблемою. („Свобода", 2 вересня 1972).

До цієї справи — заходів для поставлення пам'ятника Вашінгтонові у Києві з нагоди 200-річчя Американської Незалежности та у зв'язку з пам'ятником Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні — наш громадський провід поставився досить байдуже, майже ігноруючи її, хоча зв'язані з цим нові великі можливості наявні. Американські жиди пізніше почали здійснювати задум побудови в Єрусалимі окремого парку, очевидно з пам'ятником Вашінгтонові, власне з нагоди 200-річчя Американської Незалежности та коштом багатьох мільйонів доларів. Отже, існує вже прецедент, що американські громадяни відзначають 200-річчя ЗСА відповідним подарунком для країни свого походження. У нашому випадку акція в справі поставлення пам'ятника Вашінгтонові в Києві мала б далекойдуче значення і в обставинах теперішньої політики детанту могла б стати навіть міжнародною проблемою. Очевидно, що ми здаємо собі справу з багатьох зв'язаних з цим труднощів і комплікацій, але — чому не спробувати б? Справа все ще актуальна.

Богдан Цимбалістий

ЗА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ

II

Як дивиться українська громада на питання якогось порозуміння з поляками? З вийнятком кількох статтей в „Сучасності" (переважно д-ра М. Прокопа) і недавно друкованих статтей Я. Гайваса в „Свободі" наша преса назагал мало уваги присвячує цій справі. Коли з польського боку в дискусії на тему українсько-польських стосунків беруть участь такі видатні публіцисти як Ю. Мерошевський, Ю. Лободовський, К. Трембіцький та інші, від українців відповідає їм на сторінках польської преси згадуваний вже К. Зеленко. Хоч робить це вміло, із немалим успіхом, все ж таки він сам один на тому полі вже від понад десятка років. Наші політичні середовища теж не виявили ніяких спроб договоритися з поляками, скоординувати різні акції і взагалі „нормалізувати взаємини. Така сама апатія, з певною дозою недовір'я і нехіті до поляків характеризує загал українського громадянства. Крім Лондону, ніде інде — ані в ЗСА, ані в Канаді, Австралії чи на европейському континенті не створено плятформи (товариства, клюбу) для зустрічів і дискусій.

У періоди „мирного співіснування", а тепер „відпруження", нема майже ніяких можливостей для якоїсь закордонно - політичної діяльности еміґрацій з країн Східньої Европи. Активні спроби порозуміння та співпраці з поляками могли б вивести нас з теперішньої деконьюнктури і власної апатії та зробити нас активними партнерами політики. Замало є критикувати західні держави за їх незацікавленість долею поневолених народів на сході Европи. Даремно вичікувати якоїсь конкретної допомоги від них. Було б доцільніше поставити собі питання, яке кожна західня людина має право нам ставити, а саме, що поневолені народи та їхні представники у вільному світі (еміґрації) самі роблять, щоб улегшити собі долю (крім неорганізованих виявів спротиву). Чи стараються вони об'єднати свої сили проти спільного ворога? Чи стараються вони ліквідувати старі міжсусідські конфлікти, що тільки їх взаємно ослаблюють? Чи працюють вони над тим, щоб у випадку якихось потрясень на сході Европи не дійшло до війни усіх проти всіх, але навпаки — настала стабілізація та співпраця між народами того простору?

Дозволю собі повторити думки, висловлені раніше в моїй статті в „Сучасності", (січень 1971 р), а саме, що Україна і Польща могли б відограти більш - менш ту саму ролю, що Франція і Німеччина відограли для об'єднання західньої Европи. Без німецько - французького порозуміння і співпраці годі думати про якусь економічну і політичну інтеґрацію Европи. Український і польський народи сьогодні нараховують біля 80 міл. населення, мають доступ до двох морів і потужний економічний потенціял, є релятивно і динамічними народами, — все це створює солідні підстави для осі Київ - Варшава, довкола якої всі інші, менші народи, могли б себе об'єднати і тим самим устабілізувати надовго політичний стан у цій частині Европи. Французи могли свідомо „призабути" минулі кривди, воєнні знищення і власні ресантименти до німців і цілком раціонально, з поглядом у майбутнє, почати новий період у взаєминах двох народів та історії Европи. Цей приклад повинен би бути повчальним для поляків і українців.

Ліквідація фронту з поляками і забезпечення собі запілля є конечною вимогою нашої визвольної стратегії, коли прийде до остаточної конфронтації з Росією. Але навіть тепер українсько-польське порозуміння може мати конкретні політичні наслідки. Ідея порозуміння тисячами контактів проникатиме на рідні землі і буде заохотою для багатьох додати і свій внесок до поліпшення взаємин і затіснення співпраці між обома народами. У висліді доля українців у Польщі може покращати, а спротив обох народів русифікаційній і винищувальній політиці Москви зміцнити.

Сам факт, що західні українські землі є об'єднані з рештою українських земель вже понад 35 років ставить нас у вигідну позицію. Можна виходити від статус кво і плянувати співпрацю тепер і в майбутньому, при мовчазному визнанні теперішніх кордонів. Непотрібно про них сперечатися, не доцільно вимагати якогось офіційного визнання їх збоку поляків: час вирішує їх з кожним роком. (Треба зрозуміти, що польській еміґрації важко офіційно погодитися на зміни кордонів, переведені насильно большевиками). Замість заяв, важливішою є конкретна співпраця на різних ділянках життя: в науці, культурній творчості, в громадському і навіть товариському житті. Отака співпраця на різних щаблях громадського життя і в різних місцях витворить відповідну психологічну атмосферу, яка, на мою думку, доведе до зміни поглядів про себе самого і свого партнера і не допустить до того, щоб в майбутньому обидва народи взаємно себе винищували, а їхній спільний ворог опісля поневолював їх обидвох.

Такої зміни поглядів про себе і свого партнера зокрема потрібно полякам, на що вказують самі поляки. Домінік Моравський в своєму дописі з Риму п. н. „Ще не вмерла Україна" („Культура", квітень 1975) наводить свої розмови з о. Беднарським, поляком і великим прихильником співпраці з українцями. На думку о. Беднарського українці більше відкриті у відношенні до поляків, знають ліпше польську мову, культуру і сучасні проблеми Польщі тоді,

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГВЕРИЛЛЯ

Париж (Viator). — „Гверилля" — слово еспанське і в нашій мові значить „мала війна". Так назвали еспанські партизани свою боротьбу проти армії французького імператора Наполеона I на початку XIX віку. Бонапарт хотів мати під своєю владою Піренейський півострів і послав військо в Еспанію і Португалію, що орієнтувалися на Англію, яка була у війні з імперією Наполеона. В Еспанії і Португалії французи не мали успіху в „малій війні" з партизанами: то був знак, що воєнна слава „корсиканського узурпатора" (так називали Наполеона його вороги) хилилася до упадку. Спробував імператор французів накинути свою волю цареві Александрові I походом на Москву 1812 року, однак ця „велика війна" привела армію Наполеона і його імперію до катастрофи.

В нашій добі „мала війна" в різних формах шаліє в країнах Европи, Азії, Африки і Південної Америки. Не минула гверилля також Еспанії, Великобританії й Франції. В Еспанії найгостріше виступають „гверилляроc" в країні басків, що лежить на побережжі Атлантійського океану. За громадянської війни в Еспанії рр. 1936-39 баски билися на боці еспанських республіканців проти ген. Франка і його союзників — Гітлера та Муссоліні, які послали свої сили на допомогу Франкові. Басків після перемоги Франка обмежено в національних правах, і в цій країні адміністрація є в руках еспанських. Баски (теж і католицьке духовенство баскійського роду) є в гострій опозиції до режиму. В цій країні діють таємні організації, які ведуть „малу війну" проти еспанської адміністрації. Минулого року організація басків зробила підкоп під вулицею, якою проїздив голова еспанського уряду в Мадриді, і міною в тунелі вбито прем'єра. Баски протестують проти заселювання їхньої країни людьми із еспанських провінцій, бо це могло б зробити землю басків „географічним поняттям" без національного змісту.

Уже кілька років ллється кров у англійській провінції, що має назву „Північна Ірляндія", або Алстер. Там від кінця XVII віку почалася колонізація країни англійцями й шотляндцями, і врешті ірляндці опинилися в меншості. Протестантська більшість поставилася проти рівноправности ірляндців - католиків і не давала ходу „папістам" теж у господарстві Алстеру: безробіття більше поширене між католиками, ніж між протестантами. Лондон довго не втручався до справ автономного Алстеру і виступив активно тільки тоді, коли в цій країні почалася гверилля. В „малій війні" гинуть протестанти й католики, і кінця кривавим подіям і досі не видно.

Гверилля не минула також Франції. Після Великої Французької Революції 1789 року новостворена „єдина неділима республіка" („République une et undivisible) скасувала автономні права різних провінцій Франції і заборонила уживати інші мови, накидаючи „мову революції" — мову французьку. Однак погорджені, заборонені мови не зникли. Хоч покійний президент Помпіду казав, що у Франції „немає місця для мов меншостей", однак оживають мови — бретонська, флямандська, баскійська, каталонська. Громадяни вимагають рівноправности для своїх „говірок" (patois). Крім того, в різних провінціях Франції люди домагаються політичної й господарської автономії і творять свої організації, щоб добитися свого права.

Найгостріше виступають бретонці та корсиканці. „Фронт визволення Бретанії" заявляє, що хоче вигнати із своєї країни „французьких окупантів". Таємна бретонська організація кидає бомби на представників французької адміністрації і на індустріяльні об'єкти. Від початку липня 1975 р. бомби вісім разів вибухнули в різних місцевостях Бретанії, остання в серпні. Бретонські „гверилляроc" заявляють, що це попередження урядові в Парижі...

Рух автономістів не минув теж острова Корсики, батьківщини Наполеона. Після втрати Альжиру 1962 року на Корсику переселено багато колишніх колоністів, між ними теж заможних людей. Ці „чорноногі" закупили багато землі на Корсиці і беруть на роботу в своїх маєтностях альжирців. Корсиканці чують себе загроженими новими колонізаторами і вимагають: „Геть французів!"

В серпні дійшло до збройної сутички між корсиканцями і поліцією: двох жандармів убито. Щоб не загострити ситуації і не викликати „малої війни" на Корсиці, французький уряд не ужив репресій проти учасників збройного конфлікту.

Корсиканські патріоти не вважають Наполеона за свого національного героя. Вони шанують генерала Паскуале Паолі (1725-1807), котрий був провідником боротьби за самостійність Корсики проти Генуї (1755) і проти Франції (1768-1793 р.).

УКРАЇНЦІ „КОНСОЛІДУЮТЬСЯ" — ДО БАВНД БРУКУ ГОТУЮТЬСЯ

Палестинці, в дрантивих шатрах живши,
Життям своїм не дороживши,
З Ізраїлем войдуються...
А українці?
Українці „консолідуються"!

*

Північні ірляндці не знать навіщо
Одні одних люто періщать,
З англійцями „боксуються"...
А українці?
Українці „консолідуються"!

*

Баски зовсім мале й забуте плем'я,
Не зважають на „люте врем'я" —
З еспанцями воюються...
А українці?
Українці „консолідуються"!

*

Корсиканці на своїм малів острові
„Від коша" дають „гостеві" —
З французом процесуються...
А українці?
Українці „консолідуються"!

*

Чорні в своїй Африці, жовті в Азії
Не бояться вже інвазії,
Господарями чуються...
А українці?
Українці „консолідуються"!

Ні, не так! Усвідомивши „межову ситуацію"
Для великої української нації,
„Спочивати на лаврах" у Бавнд-Бруку готуються...
Тож тиран „з вусами Сталіна на найвищім рівні",
Накладеними на його дуги надбрівні,
Про свою безпеку вже зовсім не турбується.

Цю пісеньку присвячує укр. еміграції Гедзь

Володимир Барагура

ЧОГО ШУКАЄ МАЛИЙ ЧИТАЧ У ЛЕКТУРІ?

Американська письменниця для дітей Джудіт Віорст (Judit Viorst) у статті „Книжки, які діти люблять найбільш" („Redbook", серпень ц. р.) пише: „Я — читач книжок для дітей, автор книжок для дітей і любитель книжок для дітей". Вона також любить читати вголос книжки своїм власним дітям. На підставі досвіду вона зробила деякі спостереження і висновки, які книжки дітям подобаються найбільше.

На думку авторки малі читачі люблять негативних і позитивних героїв порівну. Діти не захоплюються виключно ідеалізованими постатями, що є втіленням добра, послуху, чемности, що виступають у ролі улюбленців вчителів та помічників мами. Діти люблять постаті героїв, такі самі, які є діти насправді в реальному житті — вони люблять у лектурі читати про дітей неслухняних, тяжких для виховання, зухвалих, дратівливих, бунтівничих, які мають проблеми, але зображені автором так, що все таки читач має до них симпатію, бо вони мають завдатки на поправу й подають надію, що стануть кращими. Дітей цікавить оцей еволюційний процес від злого до доброго.

Це не значить, твердить авторка, що лектура має пропаґувати погану поведінку, чи звеличувати від'ємні характери і типи книжкових героїв. „Я хочу тільки сказати, - пише вона, - що кожна людська істота, в тому й мала людська істота, ховає в своїй душі почування негативного характеру і часом снує не надто похвальні думки, а то й поводить себе не дуже похвально. І ця свідомість недосконалости дає малому читачеві внутрішню полегшу, що він є реалістичною, неідеалізованою частиною людського роду, а не якоюсь солодкавою, млосною, ідеальною істотою, що в дійсності не існує".

З другого боку малі читачі шукають у лектурі провідних героїв (протаґоністів), з яких могли б брати собі зразок. Діти хочуть у книжці бачити дзеркало, в якому відбивається їхнє „я" в найкращій подобі, оте „я", яке прагне бути таким сміливим, увічливим і шляхетним, якими бувають книжкові герої.

Поруч противенства: негативні герої — позитивні герої, діти люблять книжки з цікавою фабулою, жвавою, інтригуючою акцією, яка тримає їх у напрузі. Лектура добра тоді, коли вона зуміє притягти дитину більше ніж спостерігання телевізії, забава, чи пустування.

Інша передумова успіху книжки в малого читача — книжка мусить бути написана майстерно. Деякі книжки діти люблять читати нескінченну кількість разів. Це ті книжки, які мають притягальну фабулу й акцію, драматичну побудову, калейдоскопійну зміну образів, подій і ситуацій, які пульсують життям, відбивають ритм, мають дзвінку, милозвучну риму, вдалі ілюстрації, а попри те відзначаються майстерністю й магією писаного слова.

За допомогою лектури діти хочуть втекти від реального, сірого, буденного життя у світ фантазії, казки, вигадки, мрії.

У лектурі вони хочуть знайти потвердження своїх власних переживань, переконань і здобутого життєвого досвіду, сповнення своїх власних, деколи нездійснених прагнень, люблять знайти інформації та відповіді на питання, які їх цікавлять, хочуть дістати пораду на власні турботи й побоювання та неспокої, які їх тривожать.

Хоч годі сподіватися, щоб якийнебудь автор зміг повністю заспокоїти, чи розв'язати ці проблеми малої людської істоти, все таки він до деякої міри своїм твором є спроможний помогти їй у цьому питанні.

Суміш життєвої правди, реального життя і його проблем з вигадкою, фантазією і з досконалістю форми та майстерністю слова може в лектурі дати дітям заспокоєння їхніх найглибших і найінтимніших прагнень, думок і почувань.

Авторка написала для дітей кілька книжок, які втішаються популярністю американського малого читача. Вона писала їх згідно засад, які з'ясувала у згаданій статті, при чому темами її писань були деколи проблеми, які цікавлять і тривожать її власних дітей і яким вона хоче допомогти їх розв'язати.

Варто, щоб наші письменники для дітей взяли до уваги ці спостереження, думки і висновки, які подала в своїй статті американська авторка на підставі свого літературного і педагогічного досвіду.

Василь Лев

ВАЖЛИВИЙ ДОВГОМЕТРАЖНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ФІЛЬМ

(2)

Під час пресової конференції порушено питання можливости возз'єднання католиків і православних українців. Кардинал Йосиф вказав на незвичайну складність і тонкощі цієї проблеми і підкреслив, що треба чимало праці, витривалости, такту й наполегливости, щоб дійти до возз'єднання. Одначе він радіє і сповнюється надією, знаючи про бажання взаємного порозуміння та співпраці між обома українськими Церквами.

Проблему утворення українського католицького патріярхату Блаженніший Архиєпископ Йосиф вияснив у той спосіб, що на основі канонічно-правних постанов Конгрегації для Східніх Церков з грудня 1963 р. Папа Павло VI признав Йому достойність Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви, і це в дійсності дорівнює правам Патріярха. Український Божий люд уже від довшого часу висуває постулят підвищення Верховного Архиєпископа до гідности Патріярха. Справу створення українського патріярхату порушив наш Первоієрарх також на нараді Ватиканського Собору. Покищо розв'язка проблеми натрапляє на різні труднощі, але Кардинал Йосиф висловив надію на остаточне позитивне розв'язання проблеми з ходом історичних подій.

6. Дня 3-го вересня Блаженніший Архиєпископ Йосиф склав офіційну візиту прем'єр міністрові Баварського уряду, д-рові Альфонсові Ґоппелеві в його канцелярії. Д-р Ґоппель улаштував прийняття на честь Достойного гостя, на якому були присутні також інші міністри Баварського уряду. Блаженніший Первоієрарх Йосиф представив прем'єрові потреби нашої Церкви й української спільноти в ФНР, зокрема в Баварії, накресливши коротко історію українських поселенців у Німеччині після Першої світової війни. Для духовної опіки Митрополит Андрей Шептицький утворив для них деканат у Берліні, а під час Другої світової війни, коли в Німеччині було близько два мільйони українців, установлено Апостольську візитатуру з о. прелатом Петром Вергуном на чолі. Під сучасну пору у ФНР живе постійно близько двадцяти тисяч українців - католиків, для яких Папа Пій XII установив душпастирську опіку під проводом Владики Івана Бучка, а в 1959 році створено Екзархію українців - католиків із першим Владикою - Єпископом Платоном Корниляком. Д-р Ґоппель, виявляючи свою пошану до Достойного Гостя, запевнив Блаженнішого Кир Йосифа про підтримку Екзархії та українських установ, бо він добре ознайомлений із проблемами українців у Німеччині.

У товаристві Владик Платона і Йоакима та о. шамбеляна Марусина Блаженніший Кир Йосиф склав візиту Апостольському нунцієві архиєпископові Коррадо Бафіле в Бад Ґодесберзі, відвідав кардинала Йосифа Фрінґса і архиєпископа Йосифа Ґефнера в Кельні, кардинала Лаврентія Єґера в Падерборні, та єпископів: Йогана Польшнайдера в Аахені, Гайнріха Пахов'яка в Ганновері, Гайнріха в Гільдесгаймі, Йогана Рудольфа в Гамбурзі, Ґенґсбаха й Арґенгавзена в Ессені. Рівночасно відвідував Кардинал Йосиф українські громади в Гамбурзі, Ганновері, Гільдесгаймі, в Новому Ульмі, Ессені, а також обитель сестер Студиток у Траарі та в Буке.

7. Дня 15-го вересня Блаженніший Кир Йосиф склав офіційну візиту президентові ФНР Ґуставові Гайнеманові, а також візиту канцлерові ФНР. В розмовах із президентом і канцлером, зацікавлених проблемами українців у ФНР, Кардинал Йосиф представив їм, як також і журналістам на окремій зустрічі з ними, положення наших виходців із рідного краю, просив опіки над ними, допомоги для розвитку наших культурних установ, як також фінансової допомоги для будови єпископської катедри в Мюнхені.

8. В суботу, 30-го серпня 1969 року українці всіх віровизнань і середовищ, об'єднані в Центральному Представництві Української Еміґрації в Німеччині (ЦПУЕН), влаштували в залі „Кюнстлерґгавзу" в Мюнхені прийняття на пошану Блаженнішого Верховного Архиєпископа, Кир Йосифа, виявляючи цим також і відданість своєму Первоієрархові. Свято попередила мистецька програма з виступами чоловічого квартету з Відня, солістки Ірини Федорики й танцювального гуртка та дівочого хору під проводом Емілії Гавриленко з Нового Ульму. Участь у прийнятті взяв також мюнхенський архиєпископ, кардинал Юліюс Депфнер й інші німецькі духовні та світські достойники, а від православних громадян — декан УАПЦ о. митрофорний протоєрей Палладій Дубицький.

Блаженніший Архиєпископ Йосиф прибув на свято в товаристві Владик Платона Корниляка, Августина Горняка з Англії, Йоакима Сеґеді і о. шамб. Мирослава Марусина та численного духовенства. Від ЦПУЕН привітав Блаженнішого голова мґр Антін Мельник, а секретар мґр Володимир Ленник представив визначних гостей українських та не-українських. Привітальне слово виголосив Владика Платон Корниляк. Із щирим поздоровленням і побажаннями виступив Кардинал Ю. Депфнер, заявляючи, що він особисто й німецькі громадяни поділяють із українцями особливу радість із нагоди перебування в Мюнхені Первоієрарха УКЦ, бо Він — „в'язень Христа ради" — є прикладом для всіх християн. Від УАПЦ теплими й щирими словами привітав Блаженнішого о. протоєрей П. Дубицький, а від чужинецьких скитальців Казімєж Одробни. Верховний Архиєпископ Йосиф у своєму слові насамперед висловив щиру подяку кардиналові Ю. Депфнерові за його доброзичливість і допомогу українцям у ФНР. Дякуючи теж і

(Закінчення на стор. 3-ій)

Арафат погрожує Америці

Бейрут. — Ясір Арафат, лідер Палестинської Визвольної Організації заявив в окремому інтерв'ю, що З'єднані Стейти Америки „заплатять велику ціну, подібну до ціни в Індокитаю", за своє рішення вислати в демілітаризовану зону Синайського півострова свої технічні частини, завданням яких було б стежити і своєчасно повідомляти про загрозу плянованого зудару. Арафат уважає, що висилка таких частин є „вмішуванням у внутрішні справи арабських країн". У столиці Сирії Дамаску тисячі осіб, головно студентів і робітників, демонстрували на вулицях проти підписаної між Єгиптом й Ізраїлем умови. Вістря демонстрації було звернене в першу чергу проти єгипетського президента Анвара ель Садата і уряду ЗСА. Демонстранти несли численні плякати, на яких виднів напис: „Садат — американський агент!".

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ ПЕРЕВОЗЯТЬ ПОРТУГАЛЬСЬКИХ ВТІКАЧІВ З АНҐОЛІ

Лісбона, Португалія. — Перший транспорт португальців в кількості 254 особи, які у зв'язку з заворушенням в Анґолі бажали поспішно покинути цю колонію, прибули вночі з 7 на 8-го вересня до столиці Португалії Лісбони американським транспортним літаком, винайменим урядом ЗСА для тієї цілі. В справі допомоги перевозу звернувся був свого часу до американського уряду президент Португалії Ґомез. Очікують в понеділок і вівторок, 8 і 9-го вересня, дальших транспортів.

Український Народний Союз

ПРОГОЛОШУЄ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

В СОЮЗОВИХ ОКРУГАХ АМЕРИКИ Й КАНАДИ ДЛЯ ЗАПОЧАТКУВАННЯ

ОСІННЬОЇ КАМПАНІЇ 1975 РОКУ

ЗАВДАННЯМ КАМПАНІЇ Є:

- **ПРИДБАТИ ДО КІНЦЯ РОКУ 2.500 ЧЛЕНІВ ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ $6,000.000.**
- **ПОДБАТИ, ЩОБИ НЕ БУЛО НІ ОДНОГО ВІДДІЛУ БЕЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ 1975 РОКУ.**
- **ВШАНОВУЮЧИ РІК УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — ПОДБАТИ ПРО ЦЕ, ЩОБИ ВСІ ЖІНКИ ЧЛЕНИ УНС ДО КІНЦЯ РОКУ ПРИДБАЛИ ПО ОДНОМУ ЧЛЕНОВІ І ТИМ САМИМ ПОДВОЇЛИ ЧЛЕНСТВО ЖІНОК УНС, ЯКЕ ЗАРАЗ ВИНОСИТЬ ПОНАД 40.000.**

Кампанія почнеться нарадами в Округах Ню Йорку і Ню Джерзі в п'ятницю 12-го вересня 1975 року.

До участи в нарадах запрошується всіх Відділових Урядовців Відділів поодиноких Округ, Конвенційних Делеґатів, а також всіх членів УНСоюзу, які інтересуються справами установи до якої належать. ВСІМ ГОСТЯМ РАДІ;

Дата нарад	Місцевість і місце нарад	Передбачені промовці
П'ЯТНИЦЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ	НЮ ЙОРК Український Народний Дім при 2-ій Авеню Початок год. 7:30 веч.	Члени Головного Уряду Василь Оріховський
П'ЯТНИЦЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ	ДЖЕРЗІ СИТІ Український Народний Дім, Фліт - Окленд Аве. Початок год. 7:30 веч.	Члени Головного Уряду
П'ЯТНИЦЯ, 19-го ВЕРЕСНЯ	КЛІВЛЕНД Кафетерія церкви св. Йосафата 5720 Стейт Рд., ПАРМА Початок 7-ма год. веч.	Йосип Лисогір Тарас Шмагала Богдан Футей Богдан Дейчаківський
СУБОТА, 20-го ВЕРЕСНЯ	ЧІКАҐО Заля Союзового Дому при Н. Вестерн Аве. Початок 7:30 год. веч.	Йосип Лисогір Мирон Куропась Анатолій Дорошенко Богдан Дейчаківський
СУБОТА, 20-го ВЕРЕСНЯ	НЮАРК Український Народний Дім, 140 Проспект Аве. ІРВІНҐТОН Початок год. 6-та веч.	Степан Гавриш Евген Іванців Василь Оріховський
СУБОТА, 27-го ВЕРЕСНЯ	ТРОЙ Заля Українського Дому 391 — 2-га вул., ТРОЙ Початок год. 3-тя по пол.	Марія Душник
СУБОТА, 27-го ВЕРЕСНЯ	ПАССЕЙК Українська Централя 240 Говп Аве., ПАССЕЙК Початок год. 6-та веч.	Степан Гавриш Василь Оріховський

ВАЖЛИВИЙ ДОВГОМЕТРАЖНИЙ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

іншим промовцям, звернувся до всіх українців із переконливими словами: „Якщо ми будемо з'єднані на церковній і національній ниві, тоді об цю єдність розіб'ються всі, що хочуть гнобити наш нарід, нищити нашу культуру... І сьогодні ми зібралися в ім'я єдности церковної та національної, — в ім'я нашого головного ідеалу, до якого змагаємо, не зважаючи на всі труднощі. Дай Боже, щоб ми могли побачити успіхи нашої праці, наших страждань і наших змагань"!

9. В неділю, 31-го серпня 1969 року після полудня в залі мюнхенської резиденції українське громадянство разом із чужинецьким улаштувало святочну академію на честь Верховного. В академії брали участь співаки, солісти, хори і піяністи з Мюнхену й Нового Ульму. В програмі: „Псалом 89-ий" — хор під керуванням д-ра Миколи Філя; Дівочий ансамбль під проводом Емілії Гавриленко; „Ой і закувала" — дівочий хор „Діброва", диригент Марія Гарабач; „Вкраїно Мати, кат сконав" — молодечий хор, диригент проф. Володимир Гавриленко; „Україні" сольоспів, бас Володимир Тисовський; „О, милий Боже України" — мішаний хор, диригент Володимир Гавриленко; „Владико неба і землі" — об'єднані хори, диригент Володимимр Гавриленко, солісти Світлана Микитчак і Юрій Тимченко. Представник УХР д-р Євген Рень виголосив реферат, у якому звеличав Блаженнішого Архиепископа Йосифа, як обновника церковно-духовного життя української спільноти. Представник баварського уряду, державний секретар Льоренц Фірбгердсгофер привітав Верховного в імені прем'єра Альфонса Ґоппеля, називаючи його символом мужности й відваги в обороні християнських засад.

Кардинал Юліюс Депфнер згадав відзначення в Мюнхені 70-річчя Митрополита Ісповідника Йосифа Сліпого, який у тому часі, будучи ще в Сибірі, своїм мучеництвом складав свідчення відданости Христові й Церкві, а тепер радість із приводу його присутности тут і зустрічів із ним охоплює не тільки вірних українській Церкві, але й усіх християн римо-католиків, бо, наголосив він, Блаженніший Кир Йосиф є символом вірности й відданости своїй Церкві для всіх християн. Слово привітання і вдячности для Первоієрарха Йосифа виголосив Владика Платон, екзарх українців католиків у Німеччині.

10. З нагоди відзначення 10-річчя заснування Апостольської Екзархії для українців католиків у Німеччині Блаженніший Верховний Архиепископ Йосиф відправив у неділю 31-го серпня 1969 р. Архиєрейську Службу Божу у відомому католицькому соборі Фрауенкірхе в Мюнхені, при співслуженні Владик Платона Корниляка, Августина Горняка і Йоакима Сеґеді, а також отців мітрата Володимира Соловія, проф. д-ра Івана Гриньоха, генерального вікарія, апостольського екзарха у Франції Михайла Василика і шамбеляна Василя Турковида з Нового Ульму. Диякували отці Степан Дмитришин і Мирослав Проскурницький. Церемоніером був о. шамбелян Мирослав Марусин. Присутнім почесним гостем був архиепископ Мюнхену і Фрайзінгу, голова німецької єпископської Конференції кардинал Юліюс Депфнер. співали хори: мюнхенський під диригентурою д-ра Миколи Філя і новоульмівський під диригентурою проф. Володимира Гавриляка.

Під час св. Літургії кардинал Депфнер сердечно привітав Блаженнішого Йосифа Сліпого, висловлюючи для нього пошану як ісповідника св. віри і страдника за українську Церкву та український народ. Владика Корниляк у своєму слові, висловивши радість, що в Літургії українського обряду беруть участь численні німецькі вірні й моляться за українську Церкву та нарід, сказав: „Для всіх нас дорога особа Блаженнішого Первоієрарха Йосифа. Ми з'єднані з ним під проводом Святішого Отця і глядимо з надією в майбутнє нашої Церкви й народу. Всевишній Господь, який дав перемогу нашому Первоієрархові, є нашим вселенським Отцем і подателем усіх наших благ".

Блаженніший Первоієрарх, Верховний Архиепископ Йосиф у відповіді на всі промови і привітання підкреслив, між іншим, велике значення утворення та діяльности Апостольської Екзархії в Німецькій Федеративній Республіці. В імені українських мирян Він подякував німецькому кардиналові Депфнерові, духовенству та мирянам за їхню приязнь, доброзичливість і зрозуміння потреб українського народу й Церкви та на закінчення торжества передав усім апостольське благословення від Святішого Отця Папи Павла VI.

З приємністю та користю оглядали глядачі цей документальний фільм того дня двічі, виповнивши обидва рази велику фільмову залю. В ньому представлено й задокументовано частину історії нашої Церкви й народу поза межами рідної землі, що осів на чужині і зажив власним свобідним життям із елементами рідної культури, традицій, національних і релігійних почувань та переконань, із думкою про рідний край і надією таки колись туди повернутися. Не дивлячись на деякі дрібні недотягнення, головно на звукове оформлення сценарію, фільм має велику і важливу вартість для збереження фактів про події нашого скитальського життя, вітального й духово та фізично здорового. З особливою увагою приглядалися не-українці фільмові, висвітленому на німецькій телевізії в суботу 9-го серпня. Тому велике признання і подяка належиться всім, хто причинився до випродукування такого фільму — документу наших днів. Найбільша ж подяка патронові цієї продукції Владиці Платонові Корнилякові, Екзархові українців у Німеччині.

(Кінець)

Діти, малюйте!

64 Відділ СУА

IX ВИСТАВКА

Замість квітів на могилу Батька нашої співробітниці Оксани Мельникович
сл. п. МИХАЙЛА ДЕМ'ЯНЧУКА
ПРАЦІВНИКИ лябораторії Кензас Сіті Дженерал Госпітал склали на Фонд Українознавства в Гарварді — 25.00 дол.

Замість квітів на могилу
Дідуня МИХАЙЛА ДЕМ'ЯНЧУКА
склали на Фонд Українознавства в Гарварді
внуки
АНДРІЙ і ХРИСТЯ МЕЛЬНИКОВИЧІ — 50.00 долярів.

ЗА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

коли поляки далі зберігають свої стереотипні уявлення про українців і взагалі „ігнорують багато суттєвих питань". Він також засуджує польську політику супроти українців в минулому. „Досить паперу написано, —каже він, — на тему хвилі українського націоналізму, але забувається або розгрішується польський націоналізм: з польського боку не бракувало провокацій, фатальних чи навіть трагічних помилок". Тому о. Беднарський пропонує скінчити такий період історії і почати добу співпраці. Він конкретно пропонує співпрацю між польськими й українськими теологами, філософами у фахових журналах, обмін статтями, взаємне інформування (напр., у формі рецензій на публікації), запрошування прелеґентів, або спостерігачів на наукові з'їзди, конференції тощо.

Треба бути готовим, що на всякі спроби українсько-польського порозуміння Москва зареаґує не лише лайкою, але активними заходами не допустити до цього. На таку протидію треба бути готовим і, знаючи звідки вона походить, не дати себе обдурити.

Ніколи не знаємо, коли настане визволення народів східньої Европи і в якій формі воно відбудеться. Можемо проте, бути певними, що воно наступить колись. Не зважаючи на те, в яких формах воно відбуватиметься, розбудова наших власних позицій і забезпечення собі запілля через ліквідацію конфліктів з нашими сусідами, зокрема поляками, є одне з найважливіших теперішніх завдань еміґрації й народу на Батьківщині. Якщо замість ножа в спину від поляків, українці матимуть поляків союзниками в боротьбі проти гегемонії Росії на сході Европи, наші шанси перемоги збільшаться.

(Кінець)

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. ЙОСИФА ШПОЧИНСЬКОГО
зложили на цілі НТШ в ЗСА

Павло ЮАВКА	$20.00
Михайло МАКСИМІВ	30.00

ВШ. Жертводавцям складає за цей дар найщирішу подяку —
УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. Шевченка в ЗСА

В ЦЕРЦУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДОЧКИ і СЕСТРИ

бл. п.

МАРУСІ НАТАЛКИ ГАВРИЛИШИН

будуть відправлені
в п'ятницю, 12 вересня 1975 р.
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в УКЦерквах:
СВ. МИКОЛАЯ: ПАССЕЙК, Н. Дж., год. 6:30 рано;
СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ: НЮАРК, Н. Дж., год. 7-ма рано;
Собор СВ. СОФІЇ: РИМ, Італія.
Про молитви за Душу Покійної просять Приятелів і Знайомих —
мати СОФІЯ
і брат БОГДАН ГАВРИЛИШИН

Повідомляємо всіх Друзів і Знайомих, що над місцем Вічного Спочинку
св. п. ОЛЕКСАНДРА ТИМОШЕНКА
на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ в С. БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
відбудеться
в суботу, 20 вересня 1975 р.
о год. 12-ій вполудне
ПАНАХИДА І ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
ІРИНА ТИМОШЕНКО, дружина

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК у США
з глибоким смутком повідомляє про упокоєння 22-го серпня 1975 року

св. п.

ОКСАНИ ВОСКОБІЙНИК (уроджена ПЛЮЙКО)

член Фундації Академії.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Чоловікові Покійної Іванові Воскобійникові і всій Родині, висловлюємо глибоке співчуття.
УПРАВА ФУНДАЦІЇ

ВНУТРІШНІ ПРОБЛЕМИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

зевським. Заплановані інші подібні зустрічі.

— Продовжуються заходи для влаштування відповідної зустрічі на американсько-українському форумі нобелівського лавреата Александра Солженіцина.

— З'ясувавши ряд інших справ і активностей УККА у столиці, проф. Л. Добрянський закінчив свій звіт згадкою про корисність і потребу членства УККА у ВАКЛ, черговий конґрес якої відбудеться в наступному році в Кореї.

Звіт мґр Уляни Дячук: потрібно фондів!

Касир мґр Уляна Дячук, звітуючи за фінанси УККА ствердила, що від січня по кінець серпня цього року до Народного Фонду УККА було 33,993 доляри вплививів і 45,974 доляри видатків, отже недобір вже виносить 11,980 долярів. Між більшими видатками є по 5-ть тисяч долярів вкладка УККА для СКВУ та на перебудову власного дому. Недобір покрито з ощадностей. Заплановані дальші потрібні і корисні акції можна буде перевести тільки тоді, як наша громада щедро відгукнеься на цьогорічну збіркову кампанію Народного Фонду. Пані Дячук в дальшому інформувала про плян посиленої збіркової акції заплянованої, як і кожного року, на осінь.

Комісія розгляду українського життя в ЗСА пропонує реформи

Д-р Антін Жуковський, звітуючи про працю очолюваної ним Комісії розгляду українського життя в ЗСА, ствердив потребу цілого ряду змін в системі цього нашого життя, включно із зміною організаційної структури УККА. Всі ці справи будуть предметом окремих нарад, що їх заплянувала Комісія на 25-го жовтня ц. р. та які відбудуться в приміщеннях Українського Інституту Америки в Ню Йорку. На цих нарадах доповідатимуть, роблячи відповідні висновки і рекомендації: д-р Роман Дражньовський про українське шкільництво, проф. д-р Петро Стерчо про українську науку і культуру, пані Христина Кульчицька і д-р Богдан Футей про активізацію та участь в українському житті молодшої генерації, дир. Омелян Плешкевич аналізуватиме економічний сектор, а мґр Іван Базарко і д-р Михайло Данилюк пропонуватимуть зміни в організаційній структурі УККА.

Інші справи

На порядку цих нарад Екзекутиви УККА були ще:

— Загальні інформації п. И. Лисогора і мґра Ів. Базарка про працю і пляни очолюваного ними Українського Крайового Комітету 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в Америці;

— Проєкт д-ра В. Шандора про акції на терені Об'єднаних Націй, який передано на дальший розгляд Політичній Раді УККА;

— Запропоновані проф. Іваном Вовчуком резолюції, очолюваної ним Політичної Ради УККА відносно громадської активности, передано Президії Екзекутиви;

— Недалекі відвідини в Америці славного нашого Візантійського Хору з Голляндії під диригентурою д-ра Мирослава Антоновича та його концертове турне, яке проходитиме під знаком українського відзначування 200-річчя Американської Незалежности.

Розглядом ряду інших актуальних справ та наспілої кореспонденції о год. 7-ій закінчено ці чергові наради Екзекутиви УККА, в яких взяло участь 27 осіб.

СОБОР УГПЦ В КАНАДІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

церковних і громадських діячів. Отримано привіт від Владики Мстислава, Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА, Владики Максима, Митрополита Української Католицької Церкви в Канаді, Владики Ореста, Архиепископа Української Автокефальної Православної Церкви в Европі, Владики Андрея, Митрополита Білоруської Автокефальної Православної Церкви, від вищих церковних управлінь в Европі, Австралії і Новій Зеляндії, Державного Центру Української Народної Республіки, Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців, Союзу Українців-Самостійників, і Комітету Українців Канади та ін.

На Соборі прийнято ряд резолюцій, які заторкують справи Церкви і церковного поєднання; відношення УПЦеркви до положення в Україні, у якому, між іншим, соборові делеґати передають сердечний привіт братам і сетрам в Україні та запевняють, що будуть молитися, „щоб Господь подав їм сили і витривалости перетерпіти сучасне лихоліття та непохитно витримати переслідування і гоніння за православну віру Христову". Собор зокрема пересилає „свій палкий привіт всім тим, що перебувають у в'язницях, у психіятричних лікарнях і в концтаборах та терплять переслідування за свої релігійні, національні, патріотичні та гуманні переконання". Далі в резолюціях говориться, що „Собор заявляє свою солідарність з українським суспільством вільного світу в діях оборони благородних прагнень українців в Україні в напрямку збереження релігійних, національних і культурних надбань. Собор просить Первоієрарха і Собор Єпископів УГПЦеркви в Канаді встановити один день у році, як день молитви за український народ, а зокрема за всіх переслідуваних в Україні". В резолюціях згадується ще про продукцію антихристиянського фільму, що його накручує Данський Фільмовий Інститут, про відношення УГПЦеркви до установ і організацій, наголошується потребу нових духовників, працю українського жіноцтва, яка є дуже допоміжною в процесі розвитку і збереження української національної свідомости, традицій, культури і збереження української ідентичности; згадується також і про фінансовий стан церковних установ тощо. У 14-ій точці резолюцій, парагараф XV пригадується, що „Богослужебною мовою Церкви є мова українська", а також українська мова повинна бути вживана в суботніх і недільних школах. Тільки у виїмкових випадках, за дозволом і благословенням Владики Митрополита, „для тих, хто не знає української мови, в разі крайньої потреби, може бути вживана англійська мова, як викладова і як мова проповіді".

В рамцях Собору було прочитано ряд аналітичних доповідей на теми релігії і нашого суспільного життя та вислухано вичерпного звідомлення з діяльности Колеґії св. Андрея у Вінніпезі. Сесії Собору відбувалися в Університетському Центрі Манітобського університету.

Студія Уляни Кунинської-Шмериковської

У неділю, 15-го червня ц.р. — в просторій залі шкільної авдиторії „Мост Пріціюз Блят" в Асторії, Н.Й. — відбувся попис учнів Студії Українських Народних Танків і Балету — Уляни Кунинської-Шмериковської. В програмі цієї, як на наші бідні умовини, знаменитої імпрези, були пописи учнів цієї студії в двох частинах, з яких перша була показом клясичного балету, друга присвячена українським народним танкам.

„Зачарований Город" — так затитулована на видрукованих програмках імпрези перша частина попису — показ глядачам (батьки дітей і принагідні гості, серед яких не бракувало й американських та інших знавців хореографічного мистецтва) у вибагливих, фундованих батьками балетних костюмах: „Царівну", що її з прецизією та ґрацією виконувала у мистецькому настрої Ліза Антиненко, „Царевича" — (талановитий Андрій Гарматій), „Дівчину" — (Ніна Гуменюк), „Городники" — (Марко Глют, Михась Левицький, Андрій Федорів, Андрій Гарматій, Михась Оліник, Юрко Марак), „Пташку" — (Анна-Марі Дідик), „Бджілки" — (Віра Вітюк, Женя Лоза, Таня Микула), „Метелика" — (Надя Дідик), „Троянди" — (Ляриса Кокольська, Нана Коваль, Христя Морс), „Волошку" — (Ліда Кокольська), „Братчика" — (Наталка Гончаренко), „Мачок" — (Тамара Коваль), „Ромашку" — Аня Антиненко). Окремо танцювали: „Тарантелю" — Маріянна Сосяк, Дарця Мудрик, Соня Міляна, Катруся Федорів і Дарця Мізур, „Ададжіо" — Мирося Гарматій і Марина Павлович, „Весняний Вальс" — Дарця Менцінська і Христя Борик, „Пічікаті Полька" — Соня Кульчицька, „Вальс Гуморесок" — Рома Мізур і Галя Гарматій, „Пас де Де" — Христя Проців і Юрко Колодій. У фіналі „Концерто Ґросса" — granописувалися: Христя Проців, Соня Кульчицька, Галя Гарматій, Рома Мізур, Христя Борик, Дарця Менцінська, Мирося Гарматій, Маріна Павлович, Дарця Мудрик, Дарця Мізур, Соня Міляна, Катруся Федорів і Маріянка Сосяк.

В другій частині — в чудових народних строях, пописувалися: у „Привіті" — весь ансамбль, в „Лісорубах" — Петро Проценко, Борис Гарматій, Олесь Сосяк, Любко Колодій та Юрко Ковалів, у „Гуцулах з Карпат" — Юрко Колодій, Дарця Менцінська, Борис Гарматій, Соня Кульчицька, Любко Колодій, Галя Гарматій, Олесь Сосяк і Христя Борик, в Козаку Першому" — Ліда Кокольська, Ліза Антиненко, Ніна Гумелюк, Надя Дідик і Христя Морс, в „Козачку Другому" — Наталка Горчаренко, Тамара Коваль і Аня Антиненко. У „На полянi" — танцювали: Ніна Коваль, Анна-Марі Дідик і Ляриса Кокольська. „Волинський Гопак" вивели: Петро Проценко, Христя Проців, Мирося Гарматій, Рома Мізур і Галя Гарматій, „Гірлянди" — Дарця Мудрик, Маріянна Сосяк, Маріна Павлович, Катруся Федорів, Соня Міляна і Дарця Мізур. У „Затанцюєм Гопака" виступали: Михась Левицький, Андрійко Федорів, Андрій Гарматій, Михась Оліник, Марко Глют, Ніна Гуменюк, Ліза Антиненко, Надя Дідик, Нана Коваль, Христя Морс, Анна-Марі Дідик і Ляриса Кокольська.

На закінчення другої частини програми завершили попис у „Веселому Гопаку": Петро Проценко, Любко Колодій, Олесь Сосяк, Юрко Колодій, Борис Гарматій, Соня Кульчицька, Дарця Менцінська, Христя Борик, Христя Проців, Рома Мізур і Мирося Гарматій.

Хто з цих чудових дівчаток і хлопців найкращий? На це питання трудно відповісти. Всі вони гарні, фізично здорові й неменше талановиті, молоді адепти хореографічного мистецтва, яких вік проходить від 10-ти до 16 років життя. Та все ж на чолові місця висуваються, так нам здається, що було також потверджене й самою учителькою: Христя Проців, мабуть найкраща із кращих, Ліза Антиненко, Соня Кульчицька, Анна-Марі Дідик, Ліда Кокольська, Андрій Гарматій, Юрко і Любко Колодій, Олесь Сосяк, Петрусь Проценко та інші, що б не було нікому кривди!

Весь попис проходив на просторій естраді — сцені шкільної авдиторії американської школи, удекорований стилізованими декораціями Теодозія Колодія, квітами, за що постаралися: І. Коваль й І. Гарматій та при вибагливому освітленні, в досвідчених руках чоловіка п-і Уляни — інж. Івана Шмериковського. Балетні строї уфундовані були батьками учнів, народні — власність п-і Уляни Кунинської-Шмериковської та частинно випозичені (полтавські одяги) в фірмі Кулик (раніше Бражник). Музичне оформлення для поодиноких танків зі записної стрічки за індивідуальним встрявнням учительки.

Хто ж такий учителька цієї талановитої молоді? — Пані Уляна Кунинська-Шмериковська! Це — нова, професійна, високо кваліфікована зірка, що нещодавно зійшла на нашому, бідному на такі появи фірменті. Вона — дочка заслужених і знаних на детройтському ґрунті громадських діячів п. інж. Миколи й Надії Кунинських. Замужем (від 1968 року, коли її гучне весілля відбулося на „Союзівці") за молодим, вродливим (та терпеливим до забаганок своєї дружини) — інж. Іваном Шмериковським, сестрінком проф. Іванни Шмериковської-Приймової — матері балерини Роми Прийма-Богачевської. Початкове навчання ритміки й балету пані Уляна одержала в Школі Театрального Мистецтва і Класичного Танку Віолети Арманд в Детройті. Ця школа відома із того, що підготовляє своїх учнів до професійних виступів, як також вишколює здібніших учнів до самостійної педагогічної праці.

На 16-му році життя п-і Уляна була вже асистенткою своєї учительки, набуваючи таким робом добру практику в самостійному навчанні. Згодом — продовж 4-ох років вона закінчила „Нешенал Академі Оф Балет" в Ню Йорку, вивчаючи в цій школі техніку балету, його історію, теорію, анатомію та психологію навчання дітей. Одночасно п-і Уляна була учасницею школи „Балет Театр" Валентини Переяславець в Ню Йорку та поширювала своє знання модерного танку в школі Марти Ґреґем в цьому ж місті. Починаючи маленькою дівчинкою, вона повністю присвятилася балетному мистецтву. Під час навчання в Детройті, вона густо часто виступала з власного укладу танками на різнородних українських і американських імпрезах. Вона може похвалитися своєю „Хустиною", що придбала їй прихильну критику українських і американських знавців цього роду мистецтва. Вона має в репертуарі більше таких шедеврів, серед яких на чолове місце висувається танок „Пробудження Мавки" з „Лісової Пісні" Лесі Українки та інші, власного помислу, укладу й музичного оформлення сольові танки. Після одруження, вона з мужем і синком поселилась в Ню Йорку — Озон Парку, де відкрила власну „Студію Українських Танків і Балету" та повністю присвятилася цій професії. Навчаючи українських (і чужих) дітей ритміки, вона неодну дівчину й неодного хлопця, хоча б з них навіть не були балетники, навчає ґраці в поставі, ході й в особистій поведінці, на сьогодні так потрібній сучасній молоді. „А це вже дуже багато", каже дуже мила, культурна та вродлива пані Уляна. „Не ходитимуть як качки після зливного дощу та не знатимуть що робити з їхніми руками, ногами й головами" — додаємо й ми, під час дуже приємної й багатої в різнородні враження зустрічі в гостинному домі п-ва Шмериковських, що відбулася після попису.

Це вже третій з черги (та не останній!) попис учнів Студії п. Уляни в Озон-Парку й Асторії. Третій і ще кращий за попередні. Вже декілька разів Студія та сама пані Уляна пописувалась на різнородних імпрезах в околиці Ню Йорку, виїжджаючи зі своєю школою й на „Союзівку". Це найкраща нагорода для неї і для її школярів. Добре було б, якщо б її й її учнів запрошували на гостинні виступи ті, що влаштовують подібні імпрези. Для цієї цілі подаємо адресу Уляни Кунинської-Шмериковської: 42-25 — 159 Стріт, Фляшінг, Н.Й. 11358.

Іван Костюк

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 і 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАВЛЯЙТЕ ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ

ТАРЗАН, Ч. 7358. Тарзан розчарований

„Мене дуже засмутило те, що члени моєї раси були так само мало цивілізовані як і мавпи... Вони залишили вбитого мужчину і відплили човном..."

„Я прокрався назад до хатини... Вона була ограбована... Моя лють не знала меж!.."

„Нараз я почув дивний звук!.. Може вони повертаються?"